

สารจาก

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ศิริพันธุ์ (ราชบัณฑิต)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณี
และเครื่องประดับแห่งชาติ

ในปี 2541 ซึ่งเป็นปีแรกของการจัดตั้งสถาบัน ทางสถาบันได้อาศัยสถานที่และบุคลากรบางส่วนจากคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่างๆ มาช่วยในการวางแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการบริหารสถาบันและแผนกลยุทธ์ของคณะกรรมการ 3 ฝ่ายซึ่งประกอบด้วย คณะอนุกรรมการพัฒนาวัตถุดิบ และตรวจสอบคุณภาพ คณะอนุกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี บุคลากร และการออกแบบ และคณะอนุกรรมการพัฒนาและขยายตลาดสินค้า เมื่อการก่อสร้างสำนักงานและห้องปฏิบัติการแล้วเสร็จในเดือนกันยายน 2542 สถาบันจึงได้เริ่มเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 เป็นต้นมา

สถาบันได้มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของงานบริการตามลำดับความสำคัญโดยในระยะแรกได้เน้นที่การวิเคราะห์ ตรวจสอบ และออกใบรับรองคุณภาพอัญมณีเพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทยรวมถึงความเชื่อถือในตลาดโลก พัฒนาคุณภาพบุคลากรในห้องปฏิบัติการฯ ให้มีความรู้และประสบการณ์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีของโลก อีกทั้งยังเพิ่มความหลากหลายของงานบริการตรวจสอบอัญมณีให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ ปัจจุบันสถาบันสามารถให้บริการได้อย่างครบวงจรตั้งแต่การตรวจสอบความแท้เทียม การเพิ่มคุณค่า การจัดเกรดสีเพชร ตลอดจนการตรวจสอบแหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ของพลอยสี ส่งผลให้ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์และตรวจสอบอัญมณีของสถาบันได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากลจนได้รับการยอมรับจาก CIBJO ให้เป็น CIBJO Registered Laboratory จึงอาจกล่าวได้ว่า ผลการให้บริการวิเคราะห์ ตรวจสอบ และออกใบรับรองคุณภาพอัญมณีมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถาบัน

ในด้านการวิจัย สถาบันได้ร่วมกับคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยของรัฐ อาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตลอดจนภาคเอกชนดำเนินการวิจัยและพัฒนาทางด้านวัตถุดิบ การออกแบบ และการตลาด จึงมีผลทำให้ผลงานวิจัยของสถาบันสอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ที่เห็นเป็นรูปธรรมต่อภาคอุตสาหกรรมฯ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยการจัดเกรดสีทับทิมซึ่งสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปบรรจุลงในใบรับรองคุณภาพอัญมณีที่ส่งไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นตามโครงการส่งเสริมการค้าขายทับทิม Ruby Year 2002

การพัฒนาคุณภาพบุคลากรในอุตสาหกรรมฯ เป็นงานหลักอีกด้านหนึ่งของสถาบัน โดยสถาบันได้ขยายการให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรของสถาบันเองให้มีความหลากหลายมากขึ้น อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือจากสถาบันอัญมณีที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติคือ HRD ของประเทศเบลเยียม และ GemA ของประเทศอังกฤษ ในการเปิดอบรมหลักสูตรอัญมณีศาสตร์ร่วมกัน จนทำให้การฝึกอบรมเป็นที่ยอมรับในหมู่ลูกค้าอย่างกว้างขวาง ความสำคัญดังกล่าวนอกเหนือจากความหลากหลายของหลักสูตรแล้ว ก็เป็นผลมาจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และความพร้อมสรรพของเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอน นอกจากนี้สถาบันยังมีห้องสมุดอัญมณีและเครื่องประดับซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะทางและแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านอัญมณีและเครื่องประดับที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศ มีเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์กว่า 700 รายการ ไว้ให้บริการในลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

สถาบันได้ช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันและความแข็งแกร่งให้แก่ภาคอุตสาหกรรมฯ โดยได้ร่วมมือกับอาจารย์จากคณะเศรษฐศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินงานวิจัยด้านการตลาด ศึกษาพฤติกรรมการค้าและการบริโภคของประเทศคู่ค้า ศึกษาศักยภาพทางการแข่งขันของประเทศคู่ค้า และได้เผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านงานสัมมนาทางวิชาการสู่ผู้ประกอบการถึง 5 ครั้ง งานวิจัยบางโครงการอย่างเช่น การศึกษาปัญหาและแนวโน้มด้านมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีไปภาษีที่มีต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย ซึ่งสถาบันได้ดำเนินการร่วมกับอาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังมีส่วนช่วยส่งสัญญาณเตือนภัยให้แก่ผู้ประกอบการได้ตระหนักถึงมาตรการกีดกันทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตเพื่อจะได้ปรับตัวรับมือกับมาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้สถาบันยังมีส่วนช่วยยกระดับความรู้และขีดความสามารถทางการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมโดยได้เดินทางไปจัดการสัมมนาในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญของประเทศอย่างเช่น จันทบุรี กาญจนบุรี และสุโขทัย อีกด้วย

การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับของสถาบันเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงคุณค่าของอัญมณีและเครื่องประดับไทย และช่วยต่อยอดภาพลักษณ์ของประเทศไทยในฐานะศูนย์กลางการผลิตและการค้าพลอยสีและเครื่องประดับที่สำคัญของโลก ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากภาคเอกชนซึ่งมีสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับเป็นแกนนำ กว่าร้อยละ 90 ของตัวอย่างอัญมณี สีนแร่ และเครื่องประดับที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ล้วนได้รับการบริจาคจากบุคคล บริษัทห้างร้าน ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ จากทั้งในและนอกประเทศ นับตั้งแต่เปิดตัวในปี 2545 มีชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก

ในปี 2546 สถาบันได้รับความอนุเคราะห์เงินงบประมาณจากกองทุนกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลโดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จนทำให้สถาบันสามารถจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์ตรวจสอบและสลักเครื่องหมายรับรองความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าได้เป็นผลสำเร็จ และได้เปิดให้บริการเพื่อสนับสนุนงานคุ้มครองผู้บริโภค ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงบริการแก่ประชาชนทั่วไปมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา

สำหรับเรื่องราวได้จากการให้บริการนั้น สถาบันได้ใช้ความพยายามอย่างที่สุดที่จะสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองให้ได้ภายในปี 2549 ตามความประสงค์ของภาครัฐ แต่จากการให้บริการในระยะ 4 ปีที่ผ่านมา สถาบันคงยังไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ เนื่องด้วยสถาบันเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร งานบริการส่วนใหญ่เป็นบริการสาธารณะเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นในสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทย ราคาค่าบริการด้านการวิเคราะห์และตรวจสอบอัญมณีของสถาบันจึงค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับค่าบริการของสถาบันตรวจสอบอัญมณีในต่างประเทศ การที่จะให้สถาบันเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั่วโลกต้องใช้เวลาเปรียบเสมือนการสร้างแบรนด์เนม แต่ปัจจุบันงานด้านการวิเคราะห์และตรวจสอบอัญมณีเริ่มมีมากขึ้นจนเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการฯ ต้องทำงานล่วงเวลาซึ่งแสดงให้เห็นว่า การให้บริการของสถาบันกำลังขยายตัวมากขึ้นและอาจต้องเปิดสาขาขึ้นใน Trading Base ใหม่ ซึ่งก็จะมีผลทำให้สถาบันมีรายได้มากขึ้นและสามารถลดการพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐได้ในที่สุด

การดำเนินงานของสถาบันในรอบ 5 ปีมานี้ ประสบความสำเร็จได้เนื่องจากสถาบันได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ การที่สถาบันตั้งอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมระหว่างสถาบันการศึกษากับภาคเอกชนทำให้ผลงานวิจัยในมหาวิทยาลัยได้รับการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติจริงในภาคอุตสาหกรรมฯ นอกจากนี้สถาบันได้ให้ความสำคัญต่อการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรด้วยความยุติธรรมเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะกับหน้าที่รับผิดชอบ อีกทั้งยังสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้บุคลากรรู้จักเสียสละทำงานเพื่อสถาบันด้วยความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในสถาบันแห่งนี้ และเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูงและสามารถสร้างสรรคงานบริการให้แก่ภาคอุตสาหกรรมฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสมกับที่เป็นสถาบันหลักด้านอัญมณีและเครื่องประดับของภาคอุตสาหกรรมฯ อย่างแท้จริง สุดท้ายนี้สถาบันขอขอบคุณคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมทรัพยากรธรณี กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับโดยเฉพาะนายกสมาคมทุกท่าน ตลอดจนสมาคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และบริษัทห้างร้านที่ได้ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือแก่สถาบัน ด้วยดีเสมอมา ทำให้ผลการดำเนินงานของสถาบันล้วนเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถาบัน อีกทั้งยังสามารถทำงานเพื่อพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยได้อย่างราบรื่นตลอด 5 ปีที่ผ่านมา

(ศาสตราจารย์ศักดา ศิริพันธุ์) (ราชบัณฑิต)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ